

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt — 4 korona,
negyedévre 1 frt — 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. — 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamációk a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdáshoz (városkör 81) intézendők. Nyitlter sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerinti.

Köszeg és vidéke.

Nagyon messze kellene menni nemcsak a dunántúli kerületben, de távolabb is, míg oly szép kies fekvésű várost találunk, mint Köszeg városa. Valóban mintha a nagy természet *Jurists* Miklós rombadólt bástyái helyett magas hegylancokkal akarná most is védelmezni a török, vagy mondjuk másféle ellenséggel szemben.

Igazán, az idegen, ki városunkba jő, csudálkozással látja azokat a természeti szépségeket, melyek oly vonzóvá, oly kedvesé teszik e vidéket. Bőkezűen osztogatta ajándékait a nagy természet.

Köszeg látképe a hozzáutazót már messziről lebilincseli; szép az, gyönyörű, elragadó, bűbajos szép most is, midőn a hófödte hegylanc a nap aranysugara megtörik. De sokkal szebb akkor, ha a csalogány csábító éneke mellett nem veszünk észre, hogy késő estig maradtunk az illatos

Menjünk ki bármely utcáján a városnak, mindenütt kellemes sétahelyet találunk, hol vagy a város közönsége, vagy messze földről jött idegenek sietnek szívni az üdítő levegőt.

De ne is sajnáljunk fáradságot. Kövessük *Bartók Lajos* szavait:

„Meneküljete a hegyek közé”!

mert:

„Lépcső a hegy, hogy égbe fölsegítsen.

A nagy természet — Isteuhez vezet”.

Igaza van. Minél messzebb minél magasabbra! Exceisor! Ott érezzük az erdő tiszta illatát, kelünk kimondhatatlan érzelmeiktől dagad, s ha el-

merengtünk a természet szépségein, váratlanul jö meg jó kedvünk is. Örvendünk épp úgy, mint mikor a kis bogarat élenyvel telt üvegbe zárjuk; de ennek halált okoz, míg minket az erdő ozondús levegője felvillanyoz s nem mindennapi érzelmeiktől telve tán még szárnyat is ohajtanánk, hogy egy messzebb s jobb hazába szállhassunk, hol a költőként „tisztább a patak, csengőbbek a dalok”.

Ez és ilyen Köszeg vidéke. De miért nem lehet a városról magáról is ilyen sok szépet beszélni, s miért sietnek ki onnan azok is, kik lakosai?

Azért mert a szabad természetben szép minden, ha régi is, de városban nem. Van mindennünk, amire szükségünk van. Csak éppen az élet hiányzik falaiuk közül. Igen, az az élet, melynek minden egyes lüktetése hangosan kiáltja: hogy ilyen városnak haladni kell, ujjá születni, akkor képes lesz vonzani — képes lesz gyönyörködtetni is.

Nem kellene a szórakozást künn, a város falain kívül, a vadonban keresni naponként, ha a társadalmi életet nem rontaná le az önzés kigyója.

Mert elvitázhatatlan tény, hogy vagyonos város vagyunk. De amenynyire vagyonos városunk lakossága, épp annyira önző is. Közéletre alig áldoz valamit, mintha bizony kozmopolitákból állana az egész társadalom. Csak a vagyongyűjtés, csak az aranyborju imádása képezi itt a főcél. E mellett minden, de minden eltörpül. A mások bajával senki sem törődik, sőt a közügyekkel sem.

Nem önmagának lett teremtve az ember, hanem hogy küzdjön, munkálkodjék városa, hazája

s nemzete javára s majdan a beszámolás óráján azzal a tudattal mehet nyugodni: hogy ő is szolgált a közérdeknek, ő is lerótta hazája iránti kötelességét.

Vállvetve, karöltve kell működnünk városunk jólétének előmozdításán.

Ezt pedig főképp elérjük azáltal, ha az „egyé értést” veszszük jelgélül.

Ahol ez hiányzik, ott nem lehet együttműködés a közjóért, s akkor nem haladunk, de visszafelé megyünk.

Erőteljes embereknek erőteljes szavai szükségesek, kik felrázzák a szunnyadó erőket tepedésükből, hogy azokat társadalmunk javára kamatoztassák s megteremtsék azt, aminek a hiányát az anyagi jólét és a természet kedvezése mellett is oly fájón nélkülöztünk, megteremtsék a közéletet.

Egy szív, egy lélek kell ehhez az alkotáshoz, egy nagy közönségnek lelki egyesületté alakulni, ami könnyen lehetséges — ha itt, magyar hazánk szélén igazi magyarok iparkodunk lenni, terjesztvén hazánk édes anyanyelvét s vele azt az érzelmet, hogy szeresse városát, hazáját és nemzetét — minden ember.

Csak ekkor szólhatunk városunk igazi, tényleges haladásáról, addig ez megmarad — csupa frázisnak.

Hogy ne csak frázis maradjon, őszinte szívvel, igaz lélekkel kívánja:

Kalamus.

TARCA.

Ne szeress!

Sirva sírok éjjeleken keresztül,
Kiakarom tépni szívem tövestül.
Megütöközz az, az egész világot,
Aki téged — szép barna lány —
Csak egyszer is meglátott.

Vakit szemed, a sugara perzselő,
Elég tőle az egész szív, a velő;
S mégis, mégis arra kérlek: tekints rám,
Hadd éjjeled két szemednek
Rugyogó szép sugarán.

Szemeidért egy világot odadnék,
S lenne enyém csillagostul a nagy ég:
Neked adnám s hozzá tenném szívemet,
Pedig tudom, jaj lesz annak,
A ki téged megszeret.

Te ne szeress! Ne szeress te engemet!
Mert szerelmed, tudom, engem eltemet.
Hisz az égből az van rólam felírva:
A te édes öleléssed,
A te csókokod vissz sírba . . .

S mégis, mégis csak azt kérem tőled:
Hogy a szívem, hogy a lelkem megöljed.
Légy gyilkosom: ölelj át két karoddal,
Hadd haljak meg csókokod közben,
Hadd haljak meg két ölelő karoddal.

Vathy B. István

Két szoba.*

Két történelmi szoba. Ezekben játszódtatott le az utolsó kormányválság.

Ennek történetét részletezni nem a mi feladatunk, se kikutatni, miért, hogyan, ki által bukott el a kormány.

Ezt magok a szereplő államférfiak is inkább csak szöjtik s a kulisszák mögül kiszivárgó hírekéből kombinálják, mint a gyerekek szokták mutogatni az ujjakon a szegény öregek sorsát:

— Ez meglátta, ez meglátta, ez megnyuzta, ez megcsókolta, ez meg megette.

Akárhogy van volt is, bizonyos, hogy e két szobában, melyeket képeink ábrázolnak, dönt el a válság. Persze kepeinken a válságból semmi se látszik. Ha megszólalhatnának azok a butorok! De ők hallgatagok maradnak. S csak a fonográf nincsen köztük, mely összefogdosza volna az érdekes beszélgetéseket.

A két szoba közül az egyik a királyé. Ebbe hoztatta fel az ünnepek alatt tanács-ra a nagy országtartó urakat, az „ország eszeit”, mert a mi királyunk ugyan-olyan komolyan veszi az alkotmányt, a nemzet akaratát és a saját kötelességeit. Ha az elődje (V. Ferdinánd) abban fakadt ki egy ízben: „Hiszen uralkodni könnyű lenne, csak azok az aláírások ne volnának”, ő éppen megfordítva az aláírásokat tartja könnyűnek és az uralkodásnak alutól ugyszólván semmiségnek látszó feladataival küzködik vasszorgalommal és puritán lelkiismeretességgel.

Ebben a szobában voltak a kihallgatások. Ide lép-

* Az 17. Idők mai napon megjelenő száma közli ezt az érdekes cikket Mikszáth Kálmán tollából. A cikk két díszes szoba képét is közli: A király fogadótermét és a miniszterelnöki ülőtermet.

kedtek sorba a meghívottak s feleltek a király által tett kérdésekre.

— Mit tart ön a fuzióról?

— Mi a véleménye a helyzetre nézve?

— Hogyan gondolja ön a megoldást?

A király állva fogadta a belépőt s néuány lépésre eléje ment, de nem olyan közel, hogy kézfogásra kerülhetne a dolog. A magyar király nagy ur s bizonyos irányban ridegen tartja a királyi méltóságot. A belépőt kitanították az előszobában, hol kell megállnia a király szobájában. Ott aztán megállt és főhajtással várta a kérdéseket.

Ő felsége csak a legbizalmasabb minisztereit ülteti le, azokat is ritkán. Tiszta Kálmán szokott volt ülve referálni kormányzása vége felé s ez különös kegy volt. A feszesség azonban még mindig nagy maradt.

Önthonosan a királynál alattvaló nem lehet. Csak Deák Ferenczel történt meg, hogy a király audiencia közben megbiztatgatta:

— Gyujtsaon rá kedves Deák.

A király üemétül szokott beszélni minisztereivel, a mely nyelven jobban fejezi ki magát s inkább megérti a néha eléggé komplikált előterjesztéseket. Az efféle kihallgatások is nemetül folynak, ez alkalommal először ment a kihallgatás magyarul.

Az urak így egyenkint járulva a felség elé, nem öltöznek díszruhába, nem kucor dolmányt, mentet, hanem csak frakkot öltönek. Neha a viszonyokhoz képest ketten, hárman is mennek egy s ugyanabban a frakkban. Így történt például a juniusi valsegnál, midőn a miniszterelnöki palotában ugyszólván permanens volt a kormányferiak tanácskozása és a király majdnem minden felőrában áhivatta a szomszédból hol Főjérváryt, hol Banffyt, hol Wekerlét.

A meghívottak jötték-mentek a király parancsára,

HIREK.

Sörgyárügy. A sörgyárosok, mióta az építendő gyár helye biztosítottak látszik, elénk tevékenységet fejtenek ki az építés előmunkálatai körül. Az igazgatóválasztmány a lefolyt heten több ízben értekezett az építési és költségtérvek fölött. Egy szakértő, ki a múlt szerdai gyűlésen résztvett, kiszámította, hogy a vállalat az itteni viszonyok tekintetbe vételével 16%-ot kamatoznék. Az igazgatóság mindamellett még két szakértőt fog meghallgatni és csak azután véglegesen határozni. Tegnap óta Kőszegi József könyvkereskedésében két új terv látható, melyeknek egyikike minden valószínűség szerint el lesz fogadva. A sörgyárosok, ugyánlázik, nagy körültekintéssel és megfontolással járnak el vállalatuk megindításánál.

Bejelentett vendégek. Dr. Dreisker József hidegvíz gyógyintézetében, mint értesülünk, már sokan előjegyeztették magukat a jövő furdőidényre. Vannak, akik be sem várják a tavaszt és már márciusban készülnek ide. Ezek befogadására általában az intézet újra való megnyitására nézve a tulajdonos minden intézkedést megtesz.

Névmagyarosítás. Kiskoru Rándweg Ferenc helybeli illetőségű egri lakos vezetéknévénél Rudányi-ra kéri átvaltoztatását a belügyminiszter f. ó. 1311. sz. rendeletével megengedte.

Gondoskodjunk új templomunk fentartásáról. Martinkovits Mátyás ur és neje Jezus Szívó templomának fentartási alapjához 100 frttal járultak. A kegyes adományért hálas köszönetet nyilvánítja Major János prépost-plebánus. — Az eddig begyűlt összeg: 2750 frt.

Az ideai sorozás. Folyó évben az ideai sorozások városunkban március 14-én, a járásra nézve pedig március 15—19 napjain fognak mezejtteni.

Ujévi gratulációk megváltása címén a város lakossága minden évben adogatja filtereit a szegényeknek. Az idén — a mint azt a *Tipka* Ferenc polgármester és *Lauringer* János szegényintézet gondnok aláírásával ellátott kimutatásból látjuk — 186 frt 75 kr. folyt be, mely összegből a szegényintézet tőke gyarapítására 10 frtot, a házi szegényeknek 171 frt 75 kr-t s az adományok gyűjtőjének 5 frtot juttattak.

Hymen. *Seltenreich* Kornél, a budapesti általános villamosági részvény-társaság titkára, eljegyezte *Plechschmidt* Frigyesnek, a budapesti legszeszgyárak főpenztárosának leányát, Heléut.

Közegészségi állapotunk. A megyei főorvos statisztikája szerint a múlt decemberben a közegészségi állapot kedvezőbb volt, mint novemberben. Járványos betegség korlátoltan fordult elő. Ezek közül csak a difterisz és a vörhenyből jutott járásunkra.

A millenniumi kiállításra Kőszegről közel tizen, Rohoncra pedig a *Bogdány*-féle húscsónv-gyár jelentkezett.

A turista táncestélyre a következők váltották meg jegyüket, illetve vettek karzatjegyet avagy felülfizetés címén járultak a kitűzött jótékony célra: 5—5 forintot: *Bischoff* Benőné, *Leitgeb* Sebestyén, *Markovits* József, *Pfeffel* János, *Schneller* Ernő, *Waisbecker* János; 4—4 forintot: dr. *Kovács* István, *Prenner* Sándorné; 3—3 forintot: *Andráskay* Gyuláné, *Banits* József, *Bertha* Anna, *Csupor* Józsefné, *Freyler* Edéné, *Freyler* József, *Gerencsér* Uzor, *Matzner* Alajos, *Mazuth* István, *Martinkovits* Mátyás, *Pohlmüller* Edéné, *Perkovits* Ferenc, *Porpácz* János, *Potzelberger* Károly, *Szabadhegyi* Mihályné, *Schäffer* Frigyesné, *Unger* Károly, *Weissenbeck* Sándorné, *Wölfl* Vilmos; 2—2 forintot: *Feigl* Gyula, *Hoffmann* József őrnagy, *Karónits* Antal, dr. *Károlyi* Antal alispán, *Kőszegi* József, *Lenner* Anna, *Leitner* Nándor, *Liesch* Lujza, *Mohr* Mihály, *Mohr* Vilmos, *Ritter* Erzsébet, *Schey* Karolin, *Schehak* Anna, *Sukovits* Teréz, *Waisbecker* Ede, *Wierer* Karolin; 1 frt 50 kr-t: *Freygang* Lőrincz, *Frisch* Antal ezredes, *Hauser* Ernő, *Zarka* Sándorné; 1—1 forintot: *Bobusa* Ignác, *Banits* Mihály, *Bajcsi* Lajos, *Béress* József, *Csacsinovits* Istvánné, *Cortézi* ur-

lölgyek, *Czwrzek* Julia, *Czeke* Maria, dr. *Dillos* Károly, *Eberling* Antonia, *Frankl* Bernát, *Freh* Alfons, *Fuchs* János, *Freyberger* Sándor, *Fischer* Ferenczné, *Fügl* Károly, *Gruber* Gusztáv, *Gruber* Károly, *Gürthné*, *Geschmász* M., *Hüttner* Matild, *Heidler* Antal őrnagy, *Kargl* Ferenc, *Koczor* Károlyné, *Klingl* Károly, *Kulcsár* Alajosné, *Korchmáros* Menyhért, *Korchmáros* Gáspár, *Kuzma* Samu, *Lindenmayer* Frigyes, *Liescher* Nándor, *Lebkovszka* ezredesné, *Lisk* Lujza, *Liekey*, *Ledorer* Samu, *Misko* Kálmán báró, *Miletits* István, *Michaelis* Izidor, *Mahortai* József, *Molnár* Béda, *Molnár* Sulpic, *Nayzer* urhölgyek, *Pacher* Donát, *Pados* urhölgy, *Putheány* báróné, *Prikopa* János, *Riedl* József, *Ringhofer* Lajos, *Ramershofer* Sándor, *Rosenek* Ede, *Randweg* Mihály (Vácz), *Strausz* Flórián, *Szomor* Lajos, *Simon* Tade, *Schiefer* György, *Schwarz* Palné, *Stubenvoll* Nándor, *Stettner* Aug., *Schindler* Vilmos, *Stegmüller* Lászlóné, *Szeybold* Károly, *Szeybold* Frigyes, *Szeybold* Kálmán, *Schäffer* Lipótné, *Schmidt* Ferencz, *Schmidt* András, *Szakovits* József, *Terlanday* Emil, *Toperczer* Gizella, *Toth* urhölgy, *Truber* József, *Ulrich* Anna, *Vörös* Zsigmond, *Windisch* Antal, *Wenzl* Ede, *Wagenhofer* Titus, *Zanathy* Bodog. *Szombathelyről*: 2 forintot: dr. *Károlyi* Antal alispán; 1—1 forintot: *Mennyey* László, *Sényi* Kálmán, *Bárdossy* László, *Ebergenyi* István, *Lipits* Kálmán, *Koller* Ernő, *Knebel* Kornel, *Ernusz* József; 50—50 kr-t: *Handley* Vilmos és *Reh*. Az ezután beérkező penzeket a jövő heten fogjuk kimutatni. Fogadják mindazok, kik a magasabb vallalat létesítése érdekében áldozatot hozni szivesek voltak, leghálásabb köszönetünket!
Kőszeg, 1895. január 26-án.

A kőszegi turista-egyesület.
— **A turista-táncestélyen** annyi lesz az érdeklátnivaló és annyi a sok mulattató meglepetés, hogy azok, akik el nem mulasztják az ideai farsangnak e legfenyesebb mulatságát meglátogatni, egy emlékeztetés és élvezetteljes estében fognak gyönyörködni és kellemesen szórakozni. Mint a mai lapunkban közölt kimutatás bizonyítja, már számosan megváltották a címűre küldött beletji-jegyet és felülfizetésekkel is járultak hozzá, hogy a magasabb célra tisztajövedelem maradjon; azok pedig, kik ezt eddig meg nem tették, nem ketelkedünk, szintén nem fogják megtagadni, a jó ügyhöz való hozzájárulásukat.

Felhívás. Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala által felhívtnak mindazon tandíjkötelesek, kik az 1894/95. iskolai tandíjjal hátralékban vannak, hogy azt fenti pénztárnál mulhatlanul befizessék.
Kőszeg, 1895. január hó 26-án.

A pincer-bál. Mult számunkban már megtört, hogy idevaló főpincérek f. ó. február hó 9-én jótékony-célú bált rendeznek. Most ujabbán arról értesülünk, hogy a bál rendezői roppant tevékenységet fejtenek ki a mulatság előkészítésében. Diszes meghívókat küldöttek szét, melyek csak a meghívottaknak szólnak és másra át nem ruházhatók. A termet alkalmaszörűen és szépen fogják díszíteni és mindenképen azon lenni, hogy a közönség az estén élvezetet találjon.
— **Rablás.** *Löbl* Henrik szalonaki lakost f. hó 19-én — hazamenet — ismeretlen tettesek kirabolták. A tettes — a később mezejtett nyomozás szerint — *Horváth* István f-esztári 19 éves cseléd, kit a csendőrség elfogott s a f-esztári kir. járás-bírósághoz kísért. Az elrabolt pénz 60—70 frtot tesz ki. A kirabolt s félig agyonvert 82 éves *Löbl* életéhez kevés a remény.

Halálozás. Kaptuk a következő gyászjelentést: *Avas* Mária szül. *Lausch*, fájdalomtól megtört szívvel tudatja forrón szeretett férjének, *Avas* János, nyug. gazdatiszt urnak csütörtökön január hó 24-én este 10 órakor hosszas szenvedés után életének 64-ik évében történt szomorú elhunytát. A drága tetemek a róm. kath. egyház szertartása szerint f. hó 26-án saját házukban, a magyar-utczában fognak beszenteltetni és innen d. u. 4 órakor saját sirjukban örök nyugalomra helyezni. Az engedelmős szent mise-áldozatok hétfőn, folyó hó 28-án d. e. 9 órakor fognak a helybeli plébánia-templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Beke lengjen drága porai fölött!
Kőszegen, 1895. január hó 25-én.

Ez már kedélyes szoba. Itt szivaroznak, per tu beszélnek és disputálnak. S e koválygó kezes füstből bontakozik ki egy darab a történelemből.

Itt folyt le a nyolcaik tanácskozása, a kiket a király jeltette, *Kluen-Héderváry* hitt össze, hogy a fu-zió megcsinálásának megnyerje.

Szegény jó horvát bán! Juniusban nem hitte, hogy a szabadelvű párt haragszik rá és elvállalta a kabinetalakítást.

Most pedig nem akarta elhinni, hogy a szabadelvű párt szereti és nem vállalta el a kabinetalakítást. Különb-ben volt, a hogy volt, kár firtatni. A mi volt emult, a király visszautazott Bécsbe, a bán elpályozott Zágrábra, *Wekerle* Dinonon fiatal csikókat nevelt, *Szell* Kálmán a szimentáii tehenei mellett ábrándozik; az akkori eleven napokból nem maradt meg más a maga formájában, csak ez a két szoba.

Úgy erem, hogy a butoráival egyetemben, mert e butorok e székkek és székrenyek állandóbbak, nem olyan törekenyek, mint a miniszterek.

... Pedig azokat csak egy bikic asztalos csinálja, en ezeket pedig egy király...
M. K.

A kőszegi polgárok könyvéből.

(Folytatás.)

1711. évben.

Obel Lőrincz János, rohonci fiu; *Diernpek* Pál, szti. mihályi fiu; *Corján* János, treucsói fiu, gombkötő;

— **Tábor a tábor-ban.** A tábor nevű alsó-lászló vendéglőben mult vasárnapon tábort ütött egy kőszegi kiránduló-társaság. Kedvező levón ott a terep, hadál-lászló szemelte ki a helyet, melyet a helység hada nem foglalt még el. Mikor ez kirukkolt s szemben találta magát az idegen oltókkal, legott lerakta fegyverét, barátságosan hivogatván a jó szomszédokat a saját tűz-helyére. A két tábor erre egyesült s folyt a mulatság, de sokáig. Sebesü és alig történt egy-kettő és a tűz szerencsésen lokalizáltatott. Mondják, hogy az alsó-lászlói tűzoltóknak rég volt ilyen sikerült mulatságuk.

— **Kivándorlás.** Az elmúlt 1894. évben Kőszeg városából 13 férfi vándorolt ki az osztrák örökös tartományokba, a kőszegi járásból pedig 1 férfi Amerikába. A megye egész területéről a kivándoroltak összes száma 18.

— **Egy kutya miatt.** *Konrad* József pörgöllini urad, erdesz f. hó 24-én a pörgöllini erdőben *Pócs* József vörösvágási lakos kutyáját kóborlás közben agyonlötte. *Pócs* József *Konrad*ot kérdőre vonandó, az erőbe ment, s vele szóváltásba elegyedett, mely később tetlegességre került. *Konrad* teljesen fölingerült állapotban reifogta *Pócs*ra fegyverét s az első lövést nevezetnek labai elé — a földbe intézve tette. Mikor pedig a lövés után *Pócs* újra reáakart rohanni — a második lövés is eldurant, mely *Pócs*ot jobb lába csudáltho. Ez a lövés teljesen szétzúzta a lábát. Nem szabadható, hisz 0 foku sérítéssel lőt. A szerencsétlen ember lábát amputálni kell. A vizsgálat folyamatban van.

— **A lukácsbázi önkéntes tűzoltó-egyesület** február 2-án az Ostor esárdában táncmulatságot rendez. Belépő díj 30 kr. Kezdeté esti 5 órakor. Akik Kőszegről aznap az esti 6 órai vonattal a mulatságra rándulnak, azoknak muljúkban van azon két óra hosszat részt venni és az esti 8 órai vonattal kényelmesen hazatérhetnek. Reméljük, hogy számosan fogják ez alkalomból a szomszédos tűzoltó-egyesületet meglátogatni.

— **Megbízás.** A földmívelésügyi miniszter *Rupprecht* Taszilo város-hodászai nagybirtokost a kőszegi járásban állandó gazdasági tudósítói tiszttel ruházta fel.

— **A jó „spriczczer” érdekében.** A belügyminisztor egészségre bizonyára fog koccintani minden fröcskedevő, a ki tapasztalatból ismeri az igazságot, hogy mily órtási a különbség egy jó szódás „spriczczer” s egy fölületesen gyártott, szódavízzel keresztelt fröcs között. A miniszter ugyanis mult hétfőn 26 kemény s-ban vedte meg első sorban a nemes ital kedvelőinek egészségét, midőn kiadta új roudéletét a szódavizgyártásáról, elárúsításáról és felügyeletéről. Száz forint-tig terjedhető bírság terho alut ki van ebben mondva, hogy szódaviz gyártásához csak tiszta ivóvíz használható, a gépeket, csöveket legalább négy milliméter vastagon, onnal kell bevonni, a szénsav fejlesztésére füstölő kőnsavat és sósvat használni tilos, a szénsav tőkéletesen megmosandó, a gyár csak hatósági és szakvizsgálat után kezdheti el üzemét. S ki hau még benne mondva sok okos dolog ödes mindnyájunk gyomrának az ő védelmére.

— **Magyarázat.** *Förgeteg* János v.-hodászai gazda a napokban adomást kapott. Nagyon ne: hogy megnöttek már megint a numerusok.

— *Ejnye, hejnye . . hm . . hm.*
Ennefogva bofoga s bemeno az ügyvédhez.
— *Ehun ni, a! Nezze, maga jobban érti! — s nyujtja vala át a papírost.*
— *Hát aztán? kérdi a fiskális.*
— *Hát azt mongya meg, mér fizetöm én ezt az adót?*

— *Azért, mert él k e n d.*
Förgeteg lehajtá a nyakát, csizmájával sikálja a padlót s elgondolkozva szól vala:
— *Azér . .*
— *Hát.*

— *Már erre mit lehetesen felelni? Elvezzi az írást, zaebre rakja. Azután megindul a megyen kifelő és lassan motozkálva az ajtókilincsen, még egy szót szól:*
— *De kár, hogy kis koromban nem ütött agyon az edes apám.*

— **Barát Miska.** „Kelt levelem Budiposten januarius 24-en, azaz mama a Két kék Bakokban. Tisztölt

de minthogy frakkja csak *Wekerle*nek volt (a többiek mind mosze laktak a városban) a boldog frakk igen sokszor megfordult napjában a rezidenciában különféle nagyurakon.

A király kérdez az így meghívott tanácsosoktól, de ő maga nem fejezi ki nezeit.

Néha tesz egy-egy észrevételt s aztán megint beszélni hagyja az illetőt s ha valami megragadja a figyelmét abból, a mit mond, ruginyos leptekekkel siet íróasztalához és följegyzi. De mindent állva, gyorsan.

Ha a kérdés kimerült, könnyed főhajtással int, a sarkantyuját összeütve, ez az audiencia végét jelenti.

Természetes, hogy e tanácskozások nagy része csupa forma. A királynak megvan már a maga terve, de megakarja adni az eljárásnak az alkotmányos esiny-ját-bínját.

Az „ország eszeinek” örömet okoz, ha kibeszélhetik magokat e varázslatos szobában, a királynak pedig nem kerül semmibe.

S mekkora öröm ez!

A beteges báró *Huszár* Károly csak egyre azon főházkodott a kihallgatás előtt való napon:

— *Istenem, istenem, csak elő ne fogjon a köhögés a király jelenlétében.*

Egy marék titkos tanácsos pedig egész órákig ostromolta a nagy pillanat előtt *Pápayt*, hogy kivegye tőle, mi hát a király szándéka, — mert éppen azt szeretné neki tanácsolni.

A másik szoba a miniszterelnöki palotában van. Ebben folyt le a válság második döntő része.

Feichtinger György csapó, csapogi fiu; *Hansl* Mihály varga; *Kramer* Ferencz János, Neihofból; *Feirtagh* Mihály varga, idevaló fiu; *Tribolt* Mátyás idevaló fiu; *Klementis* Tobiás varga, Lőcső tájáról Dobaan helység-ből; *Veiff* Pal csizmazia; *Paur* Mátyás gerencsér, csávai fiu; *Schuxman* János, Felső-Pfalczból, gróf *Preiner* Regimentjevel jött ide Kőszegre. *Mátl* Mihály timár, balfai fiu; *Torma* János csizmazia, idevaló fiu;

1712. évben.
Szabó György *Mecsegy* István lakatos *Hárnig* József, idevaló fiuk; *Rikker* János, *Lenárd* *Rosenburg* helységből; *Ledorer* János timár; *Deits* Nándor, *Kirch-schlager* fiu; *Fleishaker* Gabriel, festő *Gutstein*ből; *Már-hoffer* Samuel, mezáros, *Maiszburger* János süveggyártó idevaló fiuk; *Schmitt* Mátyás, imperiumbéli, sülezdorfi fiu; *Holl* Márton, vargamester, rohonci fiu; *Vallner* György kovács, n. martoni fiu; *Praunersreiter* János, Németországból; *Raisz* János; *Kruczler* Mátyás, szabó, buglóczi fiu; *Rottberger* Adám Csehországból; *Maiszon* János György, *Svetia* Engon helységéből; *Siercz* János, idevaló fiu.

1713. évben.
Weiszl János, csizmazia; *Illovay* János, idevaló fiu; *Szalay* István, ide való fiu; *Finta* András, szücs, *Mercz* Samu csizmazia, *Balla* György szücs, *Widerna* Kristóf, ide való fiuk; *Parlovics* Ferenc, högzési fiu; *Kosich* György, pücsi fiu; *Marton* András, *Marton* Ferencz *Szabó* *Rosenkranz* Tamás, *Szampft* Ferencz idevaló fiuk; *Poor* János, *Rudolf*, soproni fiu.

1714. évben.
März Mihály idevaló fiu; *Grill* János, eötvös

szarkeztő urak! Köszönöm szépen, hogy leveletem kitétek az újságjukba. Hát ezután rendszeresen megírok mindent, a mi velem történik. Hanem maguknál igen sok történik, mint olvasom jó kis újságjukba. Hej, de jó csinálják az urak! Jól, isten bizony jól! Fránya egy emberek maguk! Abban a hírlékekben az Argyúrusát! de sok jó van. Meghiszem azt, hogy haragszanak. Meghiszem. Hát azt akarom mondani, hogy a császár-utca is szerelem utca lett? Haj-haj! A Karolinám itt a hátam mögött azt mondja, hogy az már régen az volt. Haj-haj! Ej-ej! Aztánék... hm... hm... furcsa... furcsa. No majd jövőre megírom, hogy egyszer hogyan jártam én is ott... hehehe! Addig is maradok koporsóm bezártaig én meg a Karolinám azaz Barát Miska.*

— **Röbusz.** Gondolkodni szeretők olvasóink és olvasónőink kedvéért egy talányt adunk föl. Megfejtési határidő február hó 2-ik napja. A helyesen megfejtők közül az elsőnek kihuzott Kisfaludi Károly „Hímfi kesergő- és boldog szerelem” c. gyémántkötésű díszművet, a helytelenül megfejtők közül az elsőnek kihuzott pedig lapunk egyik belső dolgozó társának első gymnazistabeli versait kapja. Ime a talány:

*Kicsi kis lány vagyok,
Nem kellek senkinek.
S egy betűt tégy hozzám,
Hidd el édes rózsám,
Értem százan jönnek.*

Mi hírlík?

— Az hírlík, hogy egyik multkori hírlíkről az hírlík, hogy Pusztá-Csóban senkinek sincs kedve magát felakasztani.

— Az hírlík, hogy a Köszögen felállítandó szövőgyár a második millenniumra fog elkészülni.

— Az hírlík, hogy egy bizonyos vendéglőben most már 3 (mond: három) szeket hoznak 1 (mond: egy) vendégnek.

— Az hírlík, hogy az *Az hírlík*-ot akinek nem inge, ne vegye magára.

— Az hírlík, hogy a szerelem nem ám sötét verem, hanem vizes dőzna.

— Az hírlík, hogy Barát Miska tisztelteti a „Szerelem” utcát Budapestről.

— Az hírlík, hogy a pápaszemot viselők szörnyű okos embereknek tartatnak a — velemiek által.

— Az hírlík, hogy egy kedves, mosolygós arcú „aranyos” az idei farsangot honn tölti el, mert — szerelmes.

— Az hírlík, hogy gombamód teremnek a goromba emberek.

— Az hírlík, hogy szemüveges sárkányok is vannak.

— Az hírlík, hogy az a bizonyos ténsur most már kibékült a nacsacságával a szobacicus mián.

— Az hírlík, hogy egy uri ember csak felig eszi meg az ebédjét; a másik felét a piccolo mellett.

— Az hírlík, hogy a megtartandó és pompásnak ígérkező pincér-bálon a legkomolyabb eljegyzések, gyűrűváltások lesznek.

— Az hírlík, hogy néhány öt éves egyén szörnyűségesen szereti gyakorolni a kivonas műveletét.

— Az hírlík, hogy most már kezdik érteni az „Az hírlík”-ot.

— Az hírlík, hogy manapság legtöbb élvezetet nyújt a 32 levelű öreg bibliának az ő olvasása.

— Az hírlík, hogy szörnyen haragszanak az „Az hírlík” csualóra.

— Az hírlík, hogy az „Az hírlík” néha napján az Achilles sarokra tapint.

— Az hírlík, hogy az egyik vendéglőben négy ember ivott 2 deci bort.

— Az hírlík, hogy a szerelmes lányok manapság azt énekelik: „Nyitva van az ajtó, nyitva ablakom.”

— Az hírlík, hogy mult hétfőn virradóra három kis leány összeveszett egy — özvegy férfiú mián.

— Az hírlík, hogy a „chambré soparé” nagy látogatottságnak örvendnek.

sugaburgi fiú; Kútez György tislér, lipscsi fiú; Kern Tobias csapó, soproni fiú; Toll János, német szabó, Tau helységből Mosel vidékeről; Srajner Sámuel, Baranyai János, szijgyártók; Ringbauer Mátyás, vofloui fiú; Smándi Mikály, idevaló fiú.

1715. évben.

Gál Samu, gombkötő; Paterno József, Olaszország Spera helységéből; Heiszler József imperiumból Tonalaber helységéből; Nemzetes és vitélő Gömbös Tamás, csányi fiú; Veber Mátyás, ide való fiú; Spreitzer Marton bécsi fiú; Benczel Mihály szabó; Staber Mihály gombkötő, nt. szt. mihályi fiú; Grabalt Pál kovács, robonezi fiú; Maczner Jónás Gedeon csapó Csehország Braunau helységéből.

1716. évben.

Laytner Fülöp, bergverki fiú; Visinger György; Hilleuon Tamás boroszlói fiú; Takács György karácsfai szabó; Alliazor Ferencz, idevaló fiú; Leitgub nyereggyártó; Szoboda Ferencz, csehországi fiú; Réti Pál csapó, idevaló fiú;

1717. évben,

Pikl János, csapó, Gifingh János, timár, idevaló fiú; Kovács György, kardonfai szabó; Rabenstein János Saxouia Annaberg helységéből; Oina János; Reisinger György, süveggyártók idevaló fiú; Gangl János; Preininger Mihály, locsmándi fiú; Egetter Adam, idevaló fiú; Schlegl Márton, bonyai fiú; Hericz István, idevaló fiú;

(Folytatása követszik.)

— Az hírlík, hogy az eljegyzésének fölzázados jubileumát ülő nemes férfiú legközelebb igazán eljegyzést ül. (Igazán? Szédőgyerek.)

— Az hírlík, hogy a bajszos asszonyok száma mindegyre növekszik.

— Az hírlík, hogy a hajnali szerenádok egyikén a szerenádot adó azt huzatta, hogy: „Sajó kutyám, jaj be mélyen alszol!” . . . etc.

— Az hírlík, hogy a Florián téren a legközelebbi randevou jövő kedden, este 1/4 nyolcz órakor lesz.

— Az hírlík, hogy Lektoról átjönnek hozzánk randevoukat csinálni a — Florián térre.

— Az hírlík, hogy az idei suedinger alias heurigétől megbicsaklik az ember nyelve.

— Az hírlík, hogy egy uri ember nyul helyett bakot lött.

— Az hírlík, hogy egy kis lányka végtelenül óhajtna szerelembeteg lenni.

— Az hírlík, hogy a Szarvasban igen jó a „pör — költ”.

— Az hírlík, hogy egy fiatal ember oroszlanak képzelte magát szerdán éjszaka, s midőn hazament, lett belőle d . . . Pápi!

Csarnok.

A szerelem.

Kedves kisasszony!

Multkori beszélgetésünk alkalmával kegyed igen sok kérdést intézett hozzám, melyek voltaképen a szerelem, eme elkopott, de mindig új tárgy körül forogtak. Megígértem, hogy erről a halas témáról legközelebb egy, az ön lelkivilágába illő tárcát írok. Engedjen meg édes, de most nincs kedvem senkit megoltni. (mert hát az én novelláimban rendszeresen meghal valaki), — mondom: nincs kedvem a tulajdonképeni tárcáírásához.

Azonban ígéretemet beváltom — részben. Felelek az ön kérdéseire.

Amelyekre most nem tudok felelni, azokra majd a jövő Csarnokban válaszolok.

Tehát ön kérdez, én felelek.

Az ön kérdéseit szőrt betűkkel írom, az én feleleteimre jók lesznek a garmondok is.

Mi a szerelem?

— A szerelem oly csudálatos szer, melyet minden studrozásunk mellett se birunk elemezni.

— Miért nem kísértik tűzbe vetni?

Nem tanácsos, mert a szerelem magunkat is tűzbe hozza.

És a tűz nem alkalmas a szerelem elemzéséhez?

— Eppen nem; a szerelem igen gyakran a tűz próbát is kiállja.

Hát a választóviz, mely tudvalevőleg az aranyat is feloldja, — nem alkalmas e célra?

— Nem bizony, aranyos. Igaz ugyan, hogy a szerelmes ember tűznek-vznek neki megy, hanem a vízről aztán a szerelem igen könnyen jégre viheti az embert.

Miféle tulajdonságai vannak a szerelemnek?

— Jaj, kérem, szörnyűséges sok jó, s igen sok rossz. Sokszor pedig valóságos boszorkányság, amit rajtunk elkövet.

— Mik a jó tulajdonai?

— Legjobb tulajdonai a következők: A szerelmes embernek nem kell kvártélyt fizetni, mert ő rendszeren akkora legvárakat épít, hogy azokban egész családjával együtt ellakhatnak. Nem kell továbbá kosztot fizetnie, mert a szerelmes ember piritott holdvilágsugárral, hajnalhasadásban kirántott fülemüle gixerrel s egy kis becsinált sóhajtsással is megelégszik, sőt nem hiúja, ha az a sóhajts kisinált volt is, mert a szerelmesek az ilyeneket nem szoktak észrevenni.

— Melyek rossz tulajdonai a szerelemnek?

— Igen rossz tulajdonság a szerelemben az, hogy többnyire költséggel szokott járni, s még az is, ki egyáltalán nem fizet érte: sokszor megadja a z ar a t.

Sincs több rossz tulajdonsága?

— Jaj, dehogynincs, dehogynincs. Többek közt: elveszti az ember eszét. Tapasztalás — de meg mi tárcsáiro fráterek is — bizonyítjuk, hogy a szerelmes ahányt, hogy nőül venné a 40 éves Kriuhildát 100 ezerévé, hát elveszi a 18 éves Micit 18 régi forintjával, vagy 50 új koronájával. Aztán meg sokszor a legnagyobb abszurdumokat mondatja velünk. Például: mikor menyre-földre fogadjuk, hogy örökké csak magukat szeretjük. Hát kell ennél nagyobb abszurdum? Ugye nem? De mégis nagyobb abszurdum aztán az, hogy mi, ha nekünk fogadják ezt az örök szerelmet önk, — hát mi ezt elhiszük önöknek.

Hát még minő tulajdonai vannak a szerelemnek?

— Csudálatosak! Szörnyűséges csudálatosak. Ha szerelmesek vagyunk, megváltozva látjuk körülöttünk az egész világot. Széjja! A szerelem nemcsak eszét, hanem a szemvilágát is elveszi az ember fiúnak. A szerelem sükketté és vakká tesz, amennyiben a szerelmes se lát se hall. A szerelemnek továbbá varázhatása is van. A boldog szerelem Afrika sivatagjait paradicsommá, a kecskeméti homokbuckákat Italia ragyogó ligetivé, városunk kövezetét karrarai márványnya, ajkainkon a fekete rozskenyőret piskótává, durva fülz-

*) Kedves kisasszony! A szurtos képű szédőgyerek által beleszurt sort csak most vettem észre a korrekturánál. Azt mondja: lehetetlen kienni! Akasztófárával! Föl fogom képelní!

kabátunkat a legdivatosabb keppé, a karcos hourigót a legédesb tokaitvá varázsolja. Szörnyű ez kérem, szörnyű. Egész boszorkányság, amit elkövet rajtunk.

Gyakran, ha gyorsan akarunk „O”-hozza érni, szárnyakat kölcsönöz: (Jobb volna, ha pénzt kölcsönözne! Szédőgyerek!) szerelmes voltunkban egyébként másképp is repülhetünk. Teszem: ha valami megfoghatatlan okból az ablakon röpítenek ki bennünket.

Hogyan kezdődik a szerelem?

Mit kell tudunk még a szerelemről?

Mi a vége a szerelemnek?

E kérdésekre, édes, aranyos kisasszony — majd a jövő „Csarnok”-ban felelek.

Addig is kezenek egyik rózsás ujjacsakáját csókolja: *Pástikus.*

Nyilt-tér.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 ftt 65 krig méterként — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. postabér es vámmentesen a hazhoz szállítva es mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvarl szállító) selyemgyára Züriehben. Svájcba kizimál levelekre 10 kros, es levelező lapokra 5 kros bolyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elinteztetnek.

— **Közönség köréből.** Ez év május havában vetésemet — buza es tengeri — jégkár ellen az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezetnél” biztosítottam, mely vetésemet 1894. május havában a jégveszteségem teljesen megemmissítette. A rendben történt bejelentés után nagyszokára megjelentek a fentnevezett intézet közgei, hogy jégkáromat „megbecsüljék”. — Hogy milyen becsület végeztek: szolgáljanak a következők felvilágosításul. Az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet közgei, miután szétérték a jégveszt földkeken, nagyszámítás után találtak 25, 30, 40, 60% -kárú es egy a biztosított 10.000 fton felül öszegéért alig 3000 frotot akartak kegyelomból adni, dacára annak, hogy én nem talbiztosítottam, hanem holdankú t 8 mu. vallottam be es kijelentették, hogy buzakáromért 3600 frotot a tengeri-rt pedig semmit sem adnak a szel, mint a ki jól végezék unakáikat, a faképnél hagytak. — Megvoltam győződve, — mint gyakorlott gazda, — hogy ily becsület vagy a vastag tudatlanság, vagy csak a rosszakarat eredményezhet. Hasztalan irtam es reklamáltam, ez semmit sem használt, miután pedig láttam, hogy az aratás közöbön van, kénytelen voltam érdekeim megvédésére bírói becsület kérti. — A kikindai kir. járásbírósg által megtartandó bírói becsülés semmiképen sem teteszt az országos magyar köles szövetkezetnek; mivel az ellen először tiltakozott, es a mikor ez nem használt, minden módon akadékoskodtak es a bírói becsület eldázni akarták. Nyilvánvalóan azért, mivel az aratók már kázáikat fenék. Ily körülmények között a kir. járásbírósg a hivatalos becsület megjeltné, károm 85 es 90% -ban állapított meg, ugy, hogy a buzámért 8500 fton felül jár, holott a szövetkezet felét sem akarta adni. Megemlítem, hogy egy a bírósági szakértő, mint az én szakértőm kikinda város legtitesebb férfiú es hogy e két szakértő véleménye között végérményben semmi különbszet sem volt; a szövetkezet kiküldötté pedig télenül állt, látván a szingazságot, csak annyit mondott: majd referálok a társaságnak. Most már azt hittem, miután a bíróság állapította meg a kárt, az országos kölcsönös biztosító szövetkezet majd haladéktalanul ki fogja fizetni káromat. De nagyon csalódtam! Miután számos levelemler, melyben károszégem kifizetését sürgettem, nem is válaszoltak, kénytelen voltam az országos kölcsönös biztosító szövetkezet ellen külön pert indítani. Budapeston ügyvédet fogadtam, a ki a budapesti kir. törvényeséknél 6500 ftt es 2500 ftt iránt a keresetet be is nyújtotta.

— Csak sanyi baj után, — miut sok ezer emberrel — kezdtem érdeklődni a culana szövetkezet kötvény-feltételei iránt es nagy csodálatomra a sok közül olyan szakaszokat találtam:

8. §. A kár bejelentendő három nap alatt, mivel a fél másképp minden kártérítési igénytől eszik.

13. §. Ha a biztosítandó tárgy elóg es nem volt a jalczin kifüggesztve, a káros fél semmit sem kap.

14. §. Ha a bevalláson feladott vallomás téves, kár esetén nem követelhet a fél semmit.

22. §. Ha vihar esetén csépel a garda, a tűzkárért nem nyujt kártérítést a szövetkezet; hozzá még sanyi kedvezmény után.

23. §. Ha a biztosító szövetkezet a late vaszteréggel zéródik, a felek dupla díjat tartoznak fizetni.

Ha pedig valaki nincs megelégedve a kártérítéssel, a szövetkezet, vagy annak ügynöke ellen kártérítést nem követelhet, miután akkor minden kártérítési igényét elveszti 18. §.

Ilyenek az országos kölcsönös biztosító szövetkezet §§-ai.

Ügyvédemtől értesültem, hogy a szövetkezet által ajánlott es bírói letétbe helyezett károszégét utólagosan a bírói letétből felvette, ami magában véve eléggé jellemző.

Hogy a szövetkezet a bíróság által megállapított kárkövetelésemet nem akarja megtéríteni, leginkább azért nyugtalanít, mivel a biztoító társaságok tárgyában benyújtandó törvényjavaslat szerint a biztosító szövetkezetek minden osztályban 300.000 frotot, öszesen (jég es tűz) tehát 600.000 frotot kötelések közpénzben es állampénztárhoz kauciókéspen letenni; az országos kölcsönös szövetkezetnek pedig vagyona 100.000 ftt, közpénzzel nem tehető kötvényekből áll; így mielőtt jogos károszégemet megkaphatnám, es szövetkezet alkalmasint liquidálni fog a akkor jogos követelésemet kin keressem?

Nagy-Kikinda, 1894. deczember 31-én.

Eremits Pál a k., földbirtokos es takarékpénztári igazgató.

Irodalom és művészet.

— **Technologiai Lapok.** Szerkesztő: Tsborszky Ottó, a m. kir. technologiai iparmúzeum igazgatója. Ennek a havonként 2-szer megjelenő gépészeti, elektrotechnikai és gyáripari szakfolyóiratnak f. e. 1-ső száma a következő tartalommal jelent meg: Elektromotorokkal hajtott munkagépek kiállítása Budapesten. Az első magyar vörösgépgyár. Középréteggel Győrött. A lusta-emésztés kérdése. Az Anthon-féle szíjkorong imitáló gép. Műszaki irodalmunk egy részének megrendszabályozása. Vegyes közlemények stb. — E kiváló szakfolyóirat, mely pártolásra csakugyan érdemes, ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. Mutatványszámot a kiadóhivatal: Budapest VII., Rottenbiller utca 12. ingyen küld.

— **A magyar nemzet története** című Szalay-Báron-féle füzetes vállalatból, melyet már több ízben volt alkalmunk olvasniuk élvezelmébe ajánlani, most jelent meg a 6. füzet. Ebben bevezetődik „A fejedelmek kora” c. szakasz és megkezdődik az Árpád-korral való királyok korának tárgyalása. Ebből a füzetből is külön melléklet van csatolva: Szt. István palástjának rajza, melyet Ipolyi A. „A magyar szt. korona története és műleírása” című műve nyomán Tull Ödön készített. Igen szép és szövegbe nyomott illusztrációk is, melyek közül kiemeljük a következőket: Veszprém, a magyar szt. korona hátulról nézve. Visegrád (Rohbock akvarell képe nyomán készült metszetről); Pozsony (a XVII. században készült a sz. Orosz. Képtárban ábrázolt metszetről); az oroszai korona-kápolna, a korona ládája; Szt. István signuma a pannonhalmi spát-ág kiváltásával; Pannonhalma; Szt. István fejreklasztása; Szt. István pecsétje; Szt. István kardja; II. Henrik, Szt. István sógora (egy régi kódexből); Imre herceg (Szent István palástjáról rajzolta Tull Ödön); a szent jobb, eredeti fényképről készült rajz; végre Szent István ezüst denárja. Amint a felsoroltakból is látható, a kiadó-vezető dereasan bevált mindazt, amit prospektusában a képek bővege tekintetében ígért. A szövegről is teljes elismeréssel nyilatkozhatunk és ismételtüljük, hogy a Szalay-Báron-féle történelem valóban megérdemli, hogy helyet találjon minden magyar ember könyvespolcán. Az egész mű körülbelül 65 füzetre van tervezve. Minden hó 1-én és 15-én egy-egy füzet jelent meg, melynek ára 30 kr. Előfizetési negyedévre (6 füzet) 1 frt 80 krajvával. Az előfizetési díjak a kiadóhivatalba (Andrássy-ut 21. sz. a.) küldhetők.

— **A legzellemebb lap.** A fővárosi újságok konkurrenciája óriási. Valahánykor egy-egy lap jelenik meg, a hiteltelenség mindezt hiteltelenség előrelépésnek a fejüket, hogy honnan tud az előfizetőket szerezni. És mióta az az, mert egy-egy új és érdekes lap teremt magának mindig új közönséget. Csak azon fordul meg a dolog, hogy van-e a szerkesztőknek elegendő intelligenciája ahhoz, hogy tudjan valami újat, érdekeset teremteni. Persze, hogy chablouszerű és unalmas új újságírói senki sem fogja ott hagyni a régi jó lapját és ez oka annak, hogy számos új vállalat nem tud sehogy sem prosperálni. Ekkor azután az első dolog az, ami a közönséget, amely nem karolja fel az új vállalatot. Pedig annak a szerzői körösségnek igaza van. Holvan az jó érteke van a magyar közönségnek arra, hogy a rossz dolog ne érdekelje, ellenben a jó és érdekes újítás iránt rokonszenvvel viselkedjen és azt támogassa. Legalább azt mutatja az óriási érdeklődés, melylyel a magyar közönség az új legzellemebb újságot napról napra lapjának, a „Fővárosi Lapok”-nak átalakulását és megőrzését újabb lapokra való tekintettel fogadta.

De hát ezt az érdeklődést nem is lehet csodálni. Az új szerkesztő: Porcsolt Kálmán maga köré gyűjtve a mai magyar irodalomnak egyszerűen minden számottevő munkáját — nap nap után olyan lapok, mint a közönségnek kezébe, mely teljesen konkurrencián kívül áll. Napról-napra újabb meglepetéseket szerez, érdekes irodalmi és politikai eseményekkel látja el a lapot, a legteljesebb francia leleménységgel, anélkül, hogy a nemzeti talajt kieresztene a lába alól a anélkül, hogy nemzeti jellegét elvesztene. — Az irodalmi és művészeti körökben, a kávéházakban és a legelőkelőbb társaságokban nap nap után eseményszámba megy a lap minden egyes száma, melyben amellett, hogy a szépirodalmi rész egy nap is annyit, sőt többet foglal magában, mint akár-melyik szépirodalmi heti lapban — hát amellett telve van az aktuális eseményeknek szellemes, könnyed és irodalmi értékű feldolgozásával.

A „Fővárosi Lapok” újjalakításának rövid ideje alatt is, december 16-ika óta, mióta terjedelmű politikai tartalommal is meg bővült, teljesen kiérdemelte az a címet, melyet adtak neki: az ötletek újsága címet. Miudjárt első számában pompás ötlet volt adni a királyi ama tollának hű mását melylyel az egyházi politikai törvényjavaslatokat szentesítette. Karácsonyi mellékletül pedig a legkülönbözőbb magar irókól közölt egy csomó kis szindarabot, melyeket családokban otthon, pompásan elő lehetett adni. A „Működő színház”-nak (az volt a lap karácsonyi melléklete címe) akkora kelte volt, hogy a megjelenés napján a déli órákban már a főváros egy előadású helyén sem lehetett kapni egy karácsonyi számot sem.

És az is kitűnő ötlet volt a lapnak, mikor üres és eladott reklámhirdetéseket helyett, teljesen a fővárosi színházak színházak színlapjainak mintájára és ugyanazokkal a betűkkel, csalódásig hű színlapokat nyomtatott, melyeken az előző személyek neve helyett a lap munkatársainak neve szerepelt. A „Fővárosi Lapok” színlapjának kiragaztatása napján az egész főváros ezrekül az óriási színlapokról beszélt a egyes színlapok előtt valóságos csoportosulások voltak. Most legutóbb pedig a farsang kezdete, Vízkereszt vasárnapjára, egy a magyar irodalmában páratlanul álló számmal kedveskedett olvasóinak. A lap külön mellékletképp adott egy illusztrált táncrendet, melynek minden számát a magyar irodalom jellese írták. A c. esztétát: Ágai Adolf, az az első négyest: Porcsolt Kálmán, a tipegőt: Endrődy Sándor, a cotillont: Ilvesei József, a mazurkát: Lipcsey Ádám, a II. ik négyest: Vértessy, a karagót: Makai Emil, a szőnőrt: Abonyi és így tovább. A táncrendben az írók autogramjai voltak a ezenkívül minden ó van dolgozatot külön illusztrálta Faragó, az idő szerint a legkülönbözőbb magyar illusztrátor, a ki a „Fővárosi Lapok”-nak állandó rajzolója. A lap teljesen új nyomokon halad a szerkesztésé, összerakozza a magyar írók legzellemebbjeit — nap-után újabb kellames és érdekes meglepetéseket szerez az olvasóinak, úgy, hogy a magyar hírlapirodalom valóságos diadalmát élheti ebben a lapban, mely az első igazán modern alakuló magyar újság.

— **Herceg Ferenc** lapjának az „Új Idők”-nek megjelenő 5. számából kerüljük alább a szerkesztőség szíveskedéséből Endrődy Sándor gyönyörű költeményét. Az „Új Idők” valóban a legelőkelőbb, a legzellemebb és tisztá magyar szellemben szerkesztett családi lap. Meglátszik ez úgy a szépirodalmi tartalom, mint a kitűnő illusztrációk — de kifejezésül leli abban is, hogy minden következő szám szebb és tökéletesebb az előbbinél. Ebből magyarázható, hogy Herceg lapja, rövid négy heti fennállása dacára, már a legelterjedtebb képes hetilap és a magyar családok asztalán nélkülözhetetlen barát. Az 5. szám tartalmáról csak a legugyabb elismeréssel nyilatkozhatunk: kiváló írók és festők vannak benne képviselve munkáinak javával. — Mutatványul szolgáljon Endrődy Sándor már említett szép költeménye:

D a I
Vándor darvak zúgnak ott fenn,
Szél sűrűlős idelel.
Tíz borong a mezei tájon,
Tíz borong a lalkemen.
Hova tűnt el a szép nyaram?
Merre van?
Merre van? . . .

Megered a felhő könye,
De nem érzi már az ág;
En is hasztalan sirallak,
Tört virágom, ifjuság.
Puszta erdő — árva mult —
Elvirult!
Elvirult!

MEGHÍVÁS

a közzei takarékpénztárnak 1895. évi február hó 24-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartandó **rendes évi közgyűlésére.**

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, az 1894. évi üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Az alapszabályok 54. §-ának módosítása és ennek folytán az igazgatósági tagok számának 24-ről 21-re való leszállítása.
3. Egy felügyelőbizottsági rendes tagnak 2 évi és hét igazgatósági tagnak 3 évi időtartamra való választása.

A közgyűlésen azon részvényes bir szavazati joggal, a kinek részvénye 3 hónappal a közgyűlés előtt a takarékpénztár részvénykönyvében nevére bejegyeztetett, s aki részvényét a szelvényivel együtt 8 nappal a közgyűlés előtt a takarékpénztárnál letette. Az üzletkimutatás és mérleg a közgyűlés megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében betekinhető.

Az igazgatóság.
Kelt Kőszegen, 1895. évi január hó 15-én.
(Utányomás nem díjazatik).

Villanyi es somlói bor

Bormérés.

Bátorkolom a n. é. közönségnek tudósítja, hogy a Horváth Zsigmond-féle szőlőhegyből való kitűnő

1885. somlói bort
nagy üvegejt 70, és literjét 80 krajvával, és

valódi villanyi bort
nagy üvegejt 45, és literjét 60 krajvával
merek ki.

Tisztelettel
Frankenberger János,
vendégő.

Frankenberger János.

Ezen „Horgony-Pain-Expeller” néven is ismeretes, igazán természeti házszer most már 25 év óta legjobb fajtáncsillapító bedörzsolének fenyesen behírvonyult közönséggel, oszonal, tag-szaggalasan stb. nel. A föld összes országban nagy elterjedést és bizost hatása következten minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A TINCT. CAPSICI COMP.
(HORGONY-PAIN-EXPELLER)

kimagasló állást a fájdalomcsillapító bedörzsolések között diadalmasan megtartotta. különféle felhútas és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól. Hogy értéketlen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával védjegyükre, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy frt. 1.20 árban üvegenként; Budapesten **Török József** gyógyszerésznél, a Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringiában.

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár,

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. sz. a. „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL.”

Vertisztító labdacok, ezélt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal magárdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házszerből készlet nem volna található.

Strámtalan orvos által ezen labdacok házszerül ajánlitának és ajánlitattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és a ékrekedésből erednek: mint epeszarok, májbeteg, kólika, vertululások, aranyér, héltelenség és hasonló betegségek. Vertisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vörözegénység és az abból eredő bajknál is: így a képmér, idegességből származó fej fájásoknál stb. Ezen vertisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesélyesebb fájalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészésgük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, mag vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Kelt, 1891. aprillis hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ar! Legrossz alján szíves és hárdjon nekem ismét 15 lebercet az ön Glumethalium vertisztító labdacokkal szívesen. Függedje ez az ön legújabb közönségem labdacok csodálatosai. Maradok teljes hittelőllettel a vállaltik Ferenc, Kelt, Liederthal.

Hrache, Keldák mellett, 1897. szeptember 18.

Tisztelt ar! Isten eharnta volt, hogy az ön labdacokhozom hűvé kerültek, melyekhez hazaom essent megrom: Ez gyermekgyanban magháltam, olyanra, hogy csommi meheket sem voltam többé képes egyezni és hízásra már a heltek hűt voltak, ha az ön csodálatos méltu labdacokal engem sem mentetnek volna meg. Az Isten alján meg. Önt azért esser. Hogy bízalmam van, hogy az ön labdacok engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészégek visszanyerésére segítették csodálatok.

Keltés Török.

Bécs-Ujny, 1897. november 9.

Milyen tisztelt ar! A legzellemebb közönségem minden eszentől (csak 60 éves nagykorom dobom). Az illető h. éven az öcsövével gyomor-beteg és vishorogban, már eldés is megosta, melylyen egyekben is is mentett, mióta vertisztító egy dobozt kapott az ön kitűnő vertisztító labdacokból a azoknak állandó használatát folytatja tökéletesen kifogástal.

Legzellemebb közönségem, vagyok tiszteltől. Wollacottól Jozsef.

Kiebragrabant, (GSK) mellett, 1899. márczias 27.

Tisztelt ar! Alított imdeltion hár é csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacokból. El nem maradtamom legzellemebb elismerésemel kifejezést az ön labdacok árdha felelt or azokat, a hol csak alkal-mam nyíltik, a csodálatosnak legzellemebb fogam ajánlani. Ezen kolatratom tereteszertint használatra ont essent felkutatatom.

Tajlós Tiszteltől. Haba igazos.

(Hortobágy, Keldák mellett, Balloza, 1899. október 9.

T ar! Verték, miszerint az ön vertisztító labdacokból egy csomagot 8 dobozot kelttem szívesen. Csak az ön csodálatos labdacoknak közönségem, hogy egy gyomorhajt, mely engem 5 éven át gyötört, megcsodálatom. Ezen labdacok hálom sokszor fogam kifogástal, a mióta legzellemebb közönségemel kifejeztem, vagyok tiszteltől. Zwicht Anna.

Ezen vertisztító labdacok csak a Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi címához” rimzett gyógyszerárban, Bérsben, I. Singerstrasse 15. sz. a. kaphatnak valódi minőségben a egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 5 doboz tartalmazatik, 1 frt 5 krba kerül, bérmentetlen utánvételi küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az ország előbbeni beküldésénél (mi legzellemebban postautalványos eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 80 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — Kaphaték **Török József** gyógyszerárban, Budapesten.

— **NB.** Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánzatnak, ennek következtében kériük csak a Pserhofer J.-féle vertisztító labdacokat követelni és csak azok tekintendők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névalírásal fekete szinben és minden egyes doboz fedelén ugyanazon alírásal vörös szinben van ellátva.

Bernhardini havasi-fü-ligueur W. O Bernhardtól. Bérmentes. 1/2 üveg 2 frt 60 kr., 1/2 üveg 1 frt 40 kr., 1/2 üveg 70 kr.

Amerikai közvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer, minden közvényes és csúszó bajok, u. m.: gerincz-egy bántalom, tagzsággatás, is-hias, migraine, ideges fogfájás, fűfájás, fűszaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnöveztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Utas és szúrás által okozott sebeknél, mérgees daganatoknál, ujjkukac, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. Egy tégely 30 kr. Bérmentes 75 kr.

Fogbalsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a legjobb gyógyszer a gyermekek és minden idült szobré, mint legzellemebb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentes 65 kr.

Utifüvedv, egy általános ismert kitűnő házszer, hurut, rekedtség, gőrcsős köhögés stb. ellen. Egy üvegcské ára 50 kr., 2 üveg bérmentes 1 frt 50 kr.

Előcsodálatos (prágai csopok) megromlott gyomor, **MAST-ESZÉKELŐZÉS** rossz emésztés és mindennemű itásti bajok ellen kitűnő házszer. Egy üveggel 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től. Kitűnő házszer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag 1 frt.

Angol csodabalsam, egy üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a labizzadás ellen. Ezen por megszünteti a labizzadást a az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és mint árnyalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentes 75 kr.

Golyva-balsam, kitűnő szor golyva ellen. Egy üveg 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomor-hurut és minden a rendszeren emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Mia-Poko, kitűnő szer egyoldalú fej- és fogfájás, rheumatizmus stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az orszákok lapokban hirdettet ószas bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek rakitron vannak és a közletheben netán nem levők gyorsan és olcsón megvásárolhatók. — Posta megrendelés a legzellemebban eszközöltek, ha a pénzügyes előre küldetik; nagyobb megrendések utánvételű küldetnek. Bérmentes csakis oly esetben történik a küldés, ha az ország előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsekeltebbek.